

CUPRINS / NAVIGARE

[1. Cum se finanțează sistemul sanitar în România?](#)

[2. Cum ne uităm în bugetele centrale](#)

[3. Cum ne uităm în bugetele locale](#)

[4. Cum ne uităm în bugetele centrale](#)

[5. Bugetele spitalelor](#)

[Cum verificăm achizițiile publice în sistemul sanitar?](#)

[7. Achiziții publice într-un spital](#)

[8. Exemplu buget central](#)

[9. Exemplu buget local](#)

[10. Exemplu cheltuieli spital](#)

Episodul 1

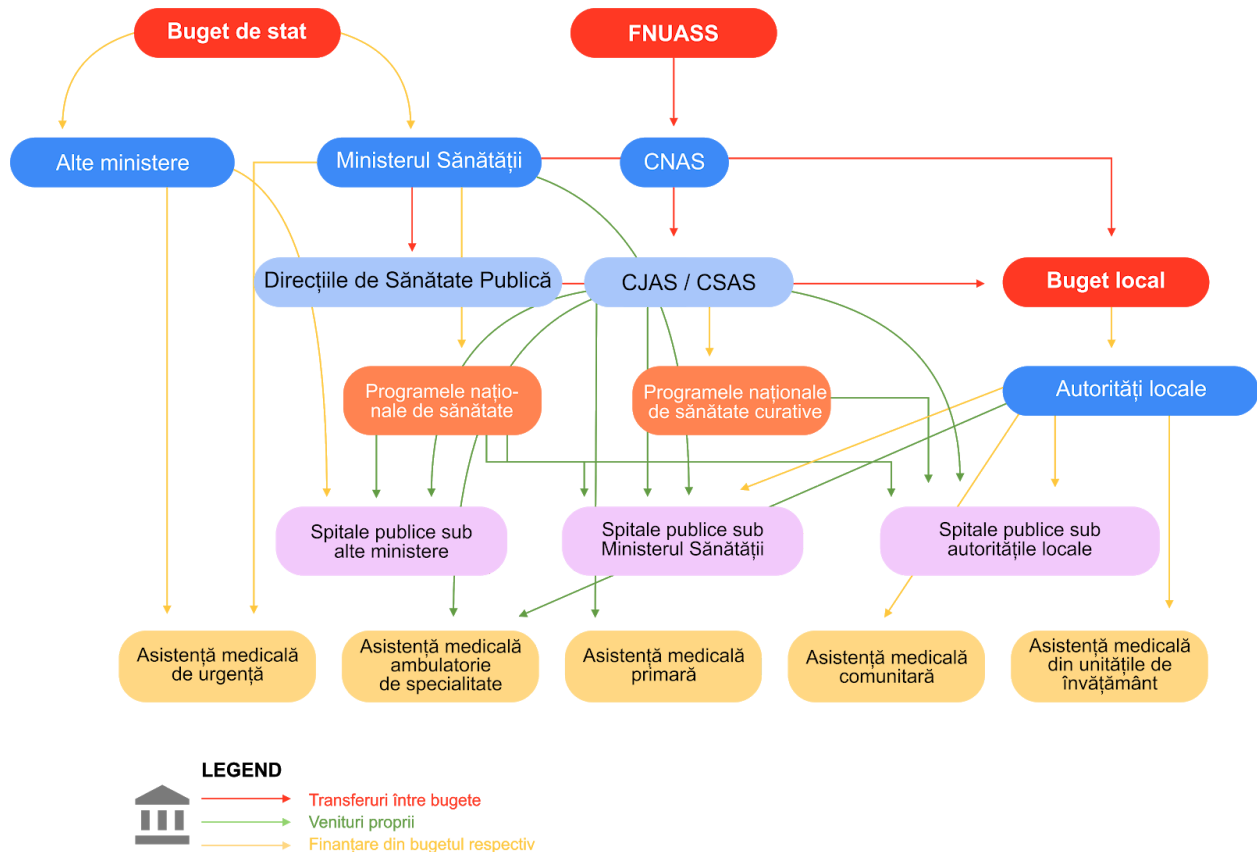
1. Cum se finanțează sistemul sanitar în România?

Bugetul național (public) alocat pentru sănătate nu se regăsește doar la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate sau în bugetul Ministerului Sănătății ci și în bugetele altor ministere sau în bugetele locale.

Pentru a avea o imagine completă asupra banilor alocați sănătății, trebuie să ne uităm în trei surse de finanțare:

1. FNUASS: Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, gestionat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate
2. Bugetul de stat: aici sunt alocate de asemenea sume pentru sănătate, atât prin bugetul Ministerului Sănătății, cât și prin bugetele altor ministere
3. Bugetele locale: de la momentul descentralizării parțiale a sistemului sanitar există unele servicii medicale care primesc finanțare din bugetele locale

Pentru a înțelege fluxul de bani prin sistemul de sănătate, am simplificat (pe cât posibil) pentru a evidenția: 1. transferurile între bugete; 2. finanțarea directă dintr-un anumit buget; 3. serviciile finanțate din venituri proprii

Episodul 2:

2. Cum ne uităm în bugetele centrale

În acest episod vom învăța, scurt/2, care-i faza cu bugetele centrale. Adică unde le găsim și ce putem urmări în ele. Vei avea nevoie de o conexiune la internet, Microsoft Excel și răbdare.

Poate că intuiești primul pas, anume să mergem pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice. Căutăm în meniu secțiunea „domenii de activitate”, subsecțiunea „Bugetul de stat” și bingo, am ajuns la rubrica „Informatii executie bugetara”. Țasta e cuvântul cheie, pe care, alternativ, îl poți căuta direct prin Google, doar în site-ul Ministerului.

Ni se va revela următorul fișier:

Ne intereseaza campurile evidențiate, adică Bugetul de Stat si FNUASS.

Aici vedem sumele consolidate la sfarsitul anului 2017. Există două moduri în care poate fi clasificat un buget: economic sau funcțional. Ce vedem noi acum este clasificarea economică, ceea ce înseamnă că ne putem uita în mare la tipurile de cheltuieli și venituri.

Hai să mergem nițel în profunzime. De dragul exercițiului, hai să deschidem două fișierele excel care conțin informații mai detaliate (le găsești în link-ul din descrierea video-ului):

Bun, am deschis BS + FNUASS. Sunt mari, c-așa-s bugetele, ample. E important să nu te sperii și să înțelegi la ce ne uităm. Așadar, în aceste doua mari sheeturi din Excel am centralizat noi toate cheltuielile și veniturile din Bugetul de stat, respectiv FNUASS de pe site-ul Ministerului, la decembrie 2017

Aceste date pot fi ordonate si filtrare in functie de nevoile tale de analiză. Noi vom face scoate bagheta magică și vom face un tabel pivot, pentru a vedea cat din bugetul de stat s-a alocat catre fiecare institutie.

Pasul 1:

Deschidem fisierul de exercitiu.

Pasul 2:

Ne ducem pe „Sheet BS”.

Pasul 3:

Selectam randul 1, dupa care de sus de la „DATA-FILTER”.

Pasul 4:

Dăm „Insert Pivot table”.

Pasul 5:

Aici e magia: Excel-ul ne va crea tabelul Pivot, pe care-l vom construi in functie de ce ne dorim sa vedem. In cazul nostru, ordonarea se va face dupa suma totala cheltuieli, si entitatea publica.

Pasul 6: Vom face drag-and-drop cu „entitatea publica” la ROWS si Sum of cheltuieli la SUM.

Pasul 7: Vom ordona entitatea publica descrescator dupa total cheltuieli. Selectam ROW LABEL, MORE OPTIONS, SORT DESCENDING

Rezultatul:

Practic, putem vedea cat s-a cheltuit pe fiecare institutie publica la finele lui 2017 (adica pe tot anul) din Bugetul de Stat.

De aici incolo putem adauga cate filtre si clasificatii vrem, lucru valabil si pentru FNUASS. Repetam pasii anteriori pana la tabelul pivot, pe care-l vom construi altfel:

Aici vom avea o singura entitate publica si anume CNAS, iar pivotul il vom face dupa clasificatie functionala. Vom avea astfel o imagine despre cat s-a cheltuit in 2017 pentru a evalua alocarea fondurilor publice unor activități sau obiective care definesc necesitățile publice.

Episodul 3:

3. Cum ne uităm în bugetele locale

In acest episod vom invata unde gasim bugetele locale si ce putem urmari in ele. Pentru a avea o imagine de ansamblu la nivelul bugetelor locale va trebui sa facem urmatoorii pasi:

Pasul 1:

Intram pe site-ul MDRAP, [aici](#), pentru a vedea evoluția bugetelor locale:

Descărcăm și deschidem fișierul evidențiat.

In acest Excel avem datele centralizate la nivel de buget local, pe municipii, judete, orase. Veniturile si cheltuielile sunt aratate in functie de clasificatia economica. Sa luam ca exemplu Judetul Alba.

Deschidem fisierul resursă pentru acest exercițiu - „[Bugete locale executie dec 2017.xls](#)”. Noi am centralizat aici toate executiile bugetare la finele lui 2017.

Pasul 1:

Dăm „Insert Pivot Table”

Pasul 2:

Vom face o prima ordonare dupa judet. Si sursa de finantare-INTEGRAL DE DE LA BUGET.

Pasul 3:

Incepem sa adaugam detalii. In pasul 2 avem toate cheltuielile la dec 2017 pe fiecare judet. Vrem sa vedem in detaliu cele realizate pe class 66 (sanatate).
Selectam din clasificare functionala doar class 66, dragam. Dragam si descriere.

Pasul 4:

Mai adaugam un filtru, si anume-dragam ordonator principal de credite la Rows. Mare atentie sa l punem dupa judet:

Avem astfel o selectie pe „cheltuieli sanatare” in functie de oras si judet. Vom vedea ca totalurile coincid cu cele din venituri si cheltuieli UAT 2017 (fisierul deschis la inceputul exercitiului).

Episodul 4:

4. Cum ne uităm în bugetele centrale

Follow the money, they say. Ușor de zis, dar mai greu de făcut. Dar nu imposibil. În acest episod vom dezlega misterul clasificărilor bugetare.

Există două tipuri de clasificări: economică și funcțională.

Cand vorbim de cheltuieli si clasificatii ne uitam mai intai la cadrul legislativ si anume Legea finantelor publice Legea500/2002. Varianta actualizata a legii se gaseste [aici](#), pe portalul legislativ al Ministerului Justiției.

Legea spune că există această clasificare funcțională (adică gruparea cheltuielilor după destinația lor) pentru a evalua alocarea fondurilor publice unor activități sau obiective care definesc necesitățile publice.

Clasificatia functionala pune in evidenta rolul statului in diferite domenii de activitate ale vietii economice si sociale, grupand cheltuielile publice in raport cu principalele functii ale statului (servicii publice generale, aparare, ordine publica si siguranta nationala, actiuni social-culturale etc.)

Putem grupa cheltuielile, in functie de clasificatia functionala, in urmatoarele mari grupe:

- Partea I: servicii publice generale
- Partea a II-a: aparare, ordine publica si siguranta nationala
- Partea a III-a: cheltuieli social-culturale
- Partea a IV-a: servicii si dezvoltare publica, locuinte, mediu si ape
- Partea a V-a: actiuni economice
- Partea a-VII-a: rezerve, excedent / deficit

Clasificatia economica se refera la gruparea cheltuielilor după natura și efectul lor economic:

- Cheltuieli de personal

- Bunuri si servicii
- Dobanzi
- Subventii
- Fonduri de rezerva
- Transferuri
- Alte transferuri
- FEN
- Asistenta sociala
- Alte cheltuieli
- Cheltuieli de capital
- Rambursari credite

In fisierul „[ALLDATA_2017_12](#)” avem toate executiile bugetare la decembrie 2017.
Celălalt fișier resursă pentru acest exercitiu se găsește [aici](#).

Pasul 1:

Dăm „Insert Pivot Table”

Pasul 2:

OK si se va deschide asta:

Pasul 3:

Acum ne jucam putin cu „drag”

Pasul 4:

Practic, avem total cheltuieli dupa clasificatia functionala in tot judetul Alba. Selectam acum doar „SANATATEA” (tot ce tine de „COD 66”)

Pasul 5:

Adaugam inca o selectie dupa entitatea publica.

Acum avem toate cheltuielile legate de domeniul sanatatii in judetul ALBA pe fiecare judet / comuna.

Pasul 6:

Ordonam crescator

Finalul:

Pasul 7:

Schimbam clasificatia functionala cu cea economica

Pasul 8:

Episodul 5:

5. Bugetele spitalelor

In acest episod vom invata:

1. De unde vin banii pentru a alimenta bugetul spitalelor.
2. La ce ne uitam intr-un buget de spital

Cand vorbim de bugetele spitalelor, primul lucru pe care-l facem este sa deschidem acest site-ul monitorizarecheltuieli.ms.ro.

Atenție:

- Sumele de pe site sunt in mii lei, deci in Excel trebuie inmultite cu 1000.
- Fiecare formular contine informatii (vom reveni pe acest aspect în episodul 10).
Momentan, pe noi ne intereseaza formularul #1.

Pasul 1:

Luam ca exemplu Spitalul Sf Pantelimon din Focsani. In formularul 1, ne uitam la cateva categorii de venituri care ne intereseaza si compun „galeata” din care un spital isi cheltuie banii in functie de clasificarea functionala / economica.

Ne vom uitam la TOTALUL Subventiilor si sumelor provenite din alte “destinatii” decat cele din venituri proprii.

- Subventii de la bugetul de STAT pentru spitale
- Sume alocate din venituri proprii ale Ministerului Sanatatii Publice
- Subventii din fondul FNUASS

Aceste sume se verifica si din executiile bugetare de pe transparenta-bugetara.gov.ro

Pasul 2:

Deschidem fisierul in care noi am strans deja toate informatiile de pe monitorizare cheltuieli sanatate, si de acolo selectam ce spital care ne intereseaza.

Pentru acest exercitiu vom folosi „[Formular 1 2017](#)”

Pasul 3:

Selectam „Spitalul de urgenta Pantelimon Focsani”.

Pasul 4:

Informatiile din Formularul 1 poti fi detaliate uitandu-ne si pe executia bugetara detaliata (de pe [site-ul de transparenta bugetara](#))

Pasul 5:

Reconstituim si de acolo

In functie de ce tip de cheltuiala ne intereseaza, le putem ordona ca atare.

Exista multe variațiuni pe temă - poți face o sumedenie de selecții grație acestui instrument puternic pe nume „tabelu pivot”. Acesta poate fi modificat în funcție de orice alți parametri decât cei indicați în exercițiu. De pildă, poți selecta doar cheltuielile curente sau de capital. Sau poți alege doar „bunuri și servicii”. Spor!

Episodul 6

Cum verificăm achizițiile publice în sistemul sanitar?

Intrăm pe data.gov.ro <http://data.gov.ro/dataset/achizitii-publice-2018>

- Descărcăm fișierele ce conțin achizițiile publice. Ele sunt disponibile în format deschis.
- Deschide o foaie de Excel și importăm fișierul CSV proaspăt descărcat.
- Îl importăm cum trebuie, adică punem separator de date (^), aranjăm formatul de dată / sumă pe cât posibil.
- Trecem puțin prin câmpurile importante: autoritate contractantă / titlu / valoarea / garanții
- Introducem filtru de selecție (fie el singular sau multiplu)

Pasul 2:

E important să verificăm și în SEAP pentru că pot exista neconcordanțe între cele două baze de date (SEAP și data.gov.ro). Deschidem site-ul www.e-licitatie.ro și vedem că oferă mai multe detalii care nu se găsesc neapărat în Excel, dar pot fi lămuritoare. De cele mai multe ori datele sunt introduse greșit, așa că nu uita să fii tu exigent și să faci mereu o verificare cu site-ul SEAP.

Pasul 3:

Avem Excelul. La ce ne uităm?

- Autoritatea contractantă-cea care face achiziția
- Titlu contract (obiectul contractului), Dată, Valoarea
- Codul CPV-detalii

CPV este nomenclatorul de referință în domeniul achizițiilor publice, adoptat prin Regulamentul (CE) nr. 2.195/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind Vocabularul comun privind achizițiile publice (CPV)

Pasul 4:

Opțiuni de selectare / filtrare:

- Mari totaluri
- după CPV (de pildă 24455000-8 dezinfectanti) - găsim [aici](#) lista codurilor CPV.
- după spital, an, cam tot ce se poate.
- după câștigătorii licitațiilor/recurență/preț.-

Pas opțional:

Poți merge pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice pentru a verifica ([aici](#)) date suplimentare despre firma prestatoare: CUI, cifră de afaceri, firma, angajați,

Pasul 5:

Deschide și fișierul cu „CPV - denumire”.

Notă:

- Contract subsecvent = contractul semnat între promitentul-achizitor și promitentul-prestator în baza prezentului acord-cadru pentru prestarea de servicii de service și reparații, în termenii și condițiile acordului-cadru.
 - Cadru legislativ - <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/178667>. Ne uităm la [Art. 7](#) pentru a vedea ce spune legea despre praguri (la achiziții directe versus contracte)
-

Episodul 7

7. Achiziții publice într-un spital

În această lecție vom învăța:

1. Cum să ne uităm în fișier pe achizițiile publice ale unui spital anume.
2. Selectare contracte după CPV. 3. Tabel pivot pentru comparație.

Fisiere de care avem nevoie:

1. Fișierul prelucrat cu achizițiile de la episodul anterior.
2. Fișierul cu CPV cu denumire.

Pasul 1:

Deschidem fișierul anterior lucrat.

Pasul 2:

- Din coloana I, alegem spitalul „SPITALUL CLINIC DE URGENTA SF. IOAN”
- Dăm din tastatură „Ctrl+A” (pentru a selecta toată informația), apoi „Ctrl+G” (Visible cells only), Ctrl+C, Ctrl+V într-un nou Sheet.
- Denumim acest nou sheet „Achiziții publice Sf Ioan” (va fi fișierul pe care vom lucra).

Pasul 3:

- click dreapta pe sheetul denumit „Achiziții publice Sf Ioan.”
- va apărea „Move or Copy”. Selectăm „to new book”, dăm „OK”.
- se va deschide un fișier nou doar cu achizițiile publice Sf Ioan, îl salvăm cu „save as...”. E important să facem asta pentru că vom avea un volum de date mai mic, implicit un fișier mai mic, deci toată operațiunea va decurge mai rapid.

Pas opțional:

Având în vedere că în fișierul inițial Codurile CPV sunt doar „numere”, va trebui să punem „de mână” și denumirea pentru a ne ușura munca/sau nu. Cum facem asta?

- Select column NumarAnuntParticipare, click dreapta.
- Se adauga o noua coloana-Denumire CPV, unde punem, prin Copy / Paste, denumirea aferenta. S-ar putea să dureze puțin.

Pasul 4:

Facem un tabel pivot pentru a vedea mai clar în funcție de diverse criterii achizițiile publice de la Sf Ioan. Cum facem asta? Simplu:

- Dăm „Insert Pivot Table”, vedem cum se selectează automat Aria, dăm „OK”. Se va deschide ceva de genul acesta.
- Din partea de table fields, dragăm câmpurile care ne interesează:
 - Cod CPV in rows.
 - Data Contract in rows.
 - Sum Valoare RON in values.
- Ne ducem sus la RowLabels, Sort, Descending- Sum of Valoare RON, OK. (Ne va ordona totalul achizițiilor publice pentru fiecare CPV în sens descrescător de la cel mai mare total).

Pont:

Dacă vom da dublu click pe fiecare total, ne va deschide un nou sheet cu toate achizițiile privind acel total).

Pasul 5:

Tabelul pivot ne ajută pentru că ne oferă mai multe opțiuni de sortare. Spre exemplu, putem vedea și firmele care au câștigat licitația pe ani/ totaluri. Cum?

- Facem „drag” la denumire CPV (vei avea asta doar dacă faci pasul opțional; dacă nu, fă „drag” la „CPVcode” in „Rows”).

- Pune „valoare contract” în „Values”.
- Pune „castigator” in „Rows”.

Aici ne putem juca cu „dragul”. În funcție de selecția noastră, vedem cum evoluează tabelul.

Episodul 8

8. Exemplu buget central

În această lecție vom învăța cum să ne uităm la cheltuielile pe sanătate din bugetul central și cum ne putem juca cu ele.

Deschidem fisierul de lucru „[Episodul 8 - exemplu buget central](#)”.

Aici avem toată execuția bugetară la decembrie 2017, venituri + cheltuieli

Așa cum am aflat din episodul anterior, ne ducem pe coloana L și selectăm doar clasa 66 - sanătate. Vom avea astfel un Excel care conține toate cheltuielile cu destinația „sanătate”. Este interesant de văzut în continuare cum se ordonează ele în funcție de clasificatia economică pe fiecare entitate publică.

Pasul 1:

Insert pivot table (cum am învățat deja).

Pasul 2:

Dragam entitatea publică în Rows.

Pasul 3:

Din clasificatia economică selectăm doar MARILE TITLURI DE CHELTUIELI și apoi dragam în Rows.

Pasul 4:

Dragam „cheltuieli” în „sume”.

Pasul 5:

Ordonăm descrescător (vezi pasul 6 din episodul 4 pentru detalii).

Ar trebui să apară ceva de genul:

Episodul 9

9. Exemplu buget local

În această lecție vom învăța cum să ne uităm la cheltuielile pe sanătate din bugetul local și ce înseamnă ele. Am selectat din baza de date mare doar acele cheltuieli care au ca sursă sectorul bugetar: bugetul local.

Pentru acest exemplu vom deschide fișierul „[Episod 9 - Exemplu buget local](#)”.

Pasul 1:

Deschidem fișierul. Acesta conține toate execuțiile bugetare la decembrie 2017. Pe noi ne interesează doar cele efectuate pentru sanătate, de aceea ne vom uita mai întâi la clasificatia funcțională, adică clasa 66 (sanătate), și vom selecta doar acele date.

Pasul 2:

Selectăm coloana L și filtrăm doar clasa 66.

Pasul 3:

- Control A
- Control G - Paste Special - Visible cells only
- Control C
- Vom da Paste într-un New Sheet în același fișier
- Control V
- Și așa am selectat doar cheltuielile din sanătate.

Pasul 4:

Creăm un tabel pivot așa cum am învățat în episoadele anterioare.

Pasul 5:

- Ordonăm în prima fază cheltuielile în funcție de județ.
- De aici putem adăuga o multitudine de layere de analiză.

Pasul 6:

„Dragam”:

- „entitatea publică” în „Rows”: vom avea astfel fiecare județ cu municipiul/oras/comuna aferentă.

- clasificatia economica pe coloane. Vom avea astfel un tabel cu totaluri cheltuieli la decembrie 2017 pe fiecare entitate (pana la cea mai mica), in functie de clasificatia economica.
-

Episodul 10

10. Exemplu cheltuieli spital

În această lecție vom învăța:

1. Cum să ne uităm la cheltuielile detaliate pe spital.
2. Ce informații sunt relevante pentru fiecare din cele cinci formulare.
3. Cum facem anumite selecții care ne interesează.

Pasul 1:

Intrăm pe site-ul Ministerului pentru informații legate de cheltuieli pe fiecare spital.

<http://monitorizarecheltuieli.ms.ro/centralizator>

Din păcate, nu avem opțiunea de a căuta după codul fiscal al fiecărui spital, ci doar după nume. Așa că ne mulțumim cu ce avem: punem numele spitalului și selectăm luna de raportare. Cifrele la decembrie sunt consolidate pe tot anul.

Dăm click pe fiecare formular în parte și constatăm că:

- Formularul 1 conține execuția bugetului de venituri și cheltuieli (realizat vs prognozat)
- Formularul 2 ne spune cum stă treaba cu numărul de paturi și posturi conform statului de funcții aprobat, și câștigul mediu brut.
- Formularul 3 conține execuția bugetului de venituri și cheltuieli privind bunurile și serviciile, respectiv cheltuielile de capital (investițiile)
- Formularul 4 conține serviciile prestate, respectiv cuantumul contractelor încheiate cu casele de asigurări
- Formularul 5 conține situația cheltuielilor finanțate din sume alocate de la bugetele centrale/locale

Pasul 2:

Noi am reușit să centralizăm în 3 mari Excel-uri toate aceste date legate de spitale.

Se găsesc [aici](#) formularele pentru anii 2015, 2016 și 2017

Fiind vorba de fișiere foarte mari, vom folosi pentru acest exemplu fișierul „Formular 1 2017”. Acesta conține, după cum îi spune și numele, toate datele din formularul 1 pe anul 2017 pentru toate spitalele. Pașii sunt însă valabili și pentru restul formularelor.

<http://bit.ly/date-sanatate>

Pasul 3:

- Din coloana A selectăm, de pildă, Spitalul de urgență Sfântul Ioan.
- Din coloana C selectăm luna 12 (pentru că ea conține toate informațiile din an)

Ar trebui să avem ceva de genul acesta.

Pasul 4:

Acum avem o selecție doar pe Spitalul de Urgență Sfântul Ioan, cu cifre care cuprind atât venituri, cât și cheltuieli. În funcție de informația care ne interesează, putem selecta diverse câmpuri. În acest exemplu, ne vom uita doar la cheltuieli.

Ne ducem pe coloana I și deselectăm Blanks. Ne vor rămâne doar rândurile care cuprind marile capitole de cheltuieli. Va ramane o selectie de tipul acesta:

Trebuie să fim atenți pentru a nu carecumva dubla cifrele. Cele două mari capitole „cheltuieli curente” și „cheltuieli de capital” conțin totalurile mari.

Coloanele K, L, N sunt interesante, dar le explicăm succint:

- K se referă la realizările din anul precedent (adică 2016 în cazul de față)
- L se referă la cât a fost bugetat în 2017
- N ne arată cât a fost executat din L până la data selectată, în cazul nostru „end of december 2017”.

Genul acesta de informație ne ajută să analizăm nivelul cheltuielilor și mai ales dacă alocarea și execuția lor a fost una planificată OK.

Pasul 5.

O altă selecție pe care o putem face, pentru a veni o imagine de ansamblu a cheltuielilor realizate de un spital este următoarea:

- Din coloana J alegem doar următoarele Titlurile de cheltuieli>

Sau ne putem uita la date din prisma clasificatiei economice.

Aici va trebui să fim iarăși atenți, deoarece în continuarea titlurilor există detalieri pe fiecare cheltuială în parte, de aceea, pentru o privire de ansamblu, vom lua doar primele 10 rânduri, deci ultimul titlu va fi TITLUL XVII.
